

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

62. Tribunalia sex.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

fines subiacent centum alia ultra sesquimille, & his æquabili descensu oppidula castella, & pagi, ut sit nullus in regno tam immenso locus, quin lege stabili pendeat à maiori: ut verò vna est minorum ad illustriora obsequens habitudo, ita est præfectorum à quibus reguntur, quod dici commodius nihil potest ad cogenda tributa, causarum, ac rerum pro tribunalibus celerem exitum, & securitatem tranquillæ gubernationis. Quamobrem & vrbi cuique ut mox videbitur suas est in partes præscripta distinctio, & quamcumque quis partem administrandæ Prouinciæ sortiatur, delineatam eius Topographiam apud se habeat oportet definita suis mensuris loca, quicquid demum sibi de iis nosse conduxerit. Ex quo fit euidens quod alioqui difficile creditu visum est, cum sit nemo in Europam reuersus qui Sinarum Imperium delineauerit non dico etiam negligenter, sed neque qui totum percurrerit; habere nos tamen accuratissimas illius tabulas, cum prostent illic venales innumeræ quæ Prouincias non modo integras, sed subiecta iis loca referunt magna fide, seruanturque apud nos quas P. Michael Ruggerius indè Romam tulit Sinensi, & nostro caractere, illas typis, has manu excusas, vtrasque Prouinciis, & locis vniuersi regni, eorumque conditionibus dignitate, & iis quos diximus parendi iubendique vicibus notatas: ex his theatrum Sinense parantem edere mors præuertit. Meditato labori successit P. Martinus Martinius à quo nobis ex Sinis Nouus Atlas Sinensis feliciter in lucem prodiit, auctaque est illa Orientis nimia, & ingenti parte Geographorum scientia Notitia denique totius Imperij grandi volumine maiorum illic præsidum manibus teritur, in quo nihil vrbium, pagorum ciuium militum; nihil vectigalium, arcium, præsidiorum; omittitur; nihil tributorum, sumptuum, fodinarum prouentuum domorum vbique regiarum, & eius breuiter quod quocumque modo vsui sit ad tanti corporis gubernationem, sed ordinatissima serie singula ex singulis apta, & ab vno suspensa continentur. Forum suum habent territoria, in vrbe præcipua regionis cui subiacent; Regiones in vrbe Metropoli Prouinciæ cui parent. Prouinciæ in vrbe Pechinensi, Regni sede, & domina, vnde quoquo versum continuè leges, mandata, præfecturæ, supplicia, præmia, & occurrentium necessitatibus casuum opportuna mittuntur subsidia. Suis pariter cuique ciuitati partitionis huiusmodi consensus. suis singulæ regionibus distinguuntur quibus tribunalia propria ius dicunt, haud quaquam mutuo sibi obnoxia, sed superiori dumtaxat omnibus præsidenti: certum amplectitur quælibet regio vicorum numerum, nullus sine peculiari præfecto vicus, cuius est suorum apud Præsidem sui tribunalis edere rationem quorum ne quis ipsum latendo fallat, coguntur ciues pro suis foribus descripta palam tenere nomina illorum qui domi sunt.

62.
Tribunalia
sex.

Huic locorum tam pulchrè inter se digesto nexui, succedit non minus admiranda negotiorum tractatio, quæ licet numero infinita & varietate

rietate semper noua: sic nihilominus soletter, & compositè dispensantur, vt Rex ipse in speciem iners, reuera omnia peragat: multorum enim tribunalium agitata, complanataque disputatione, multis & magnis discreta sententiis ad illum cum veniant, in promptu habet rectum de illis iudicium, eaque vnus characteris adscriptione, vel probat, vel reiiicit. Sunt namque in aula, Sapientum tribunalia, ad quos regni totius negotia in classes totidem seiuncta referuntur: suus est cuique tribunali Præses, Assesores, Magistratus; Amanuensium, & Ministrorum turba ingens. Omnes de fisco regio largiter auctorati; nullius tamen tribunalis eò potestas extenditur, vt supremum de rebus pronuntient, causasque adiudicent, eorum est tantum de illarum iure cognoscere & consilium dare, quod partim pro suo cuiusque officio præstant; Rege partim iubente, vt supplicantium retractent libellos, quos ad se vndique immenso numero priuatim, & publicè perlatos, eorum examini committit. Supremum tribunal, Mandarinorum curat vastam hierarchiam per quos negotia omnia etiam bellica proximè reguntur, consensione mirabili, minoris cuiuslibet cum superiori. Ab hoc aliorum principe tribunali, Magistratum pondus cum ambientium viribus libratur. Recognoscuntur omnium qui regunt etiam infimorum tum recentiora merita, tum & commerita, quæ cum ad illud perferenda minimè dubitent, cautè in officio continentur, vel cupiditate maioris præfecturæ, vel metu exautoramenti perpetui, quod morte ipsa multis est grauius, repenti sæpius atque improuisè in ordinem redactis. Senatus huius cum infinita sit in vniuersi imperij Magistratus autoritas, cæli Mandarinos, eius Præsidem & Assesores vocant, tanti est illic posse homines dignitatibus augere, vel iis exuere. Tribunalis alterius Senatam Quæstores faciunt, regij vectigalis, & sumptuum penes illos cura, nullus enim est agri tam vasti angulus qui Regi centesimæ nonam decimam non pendat, nemo à capitatione eximius, præter Literatos, milites, consanguineos Regis & paucos alios; iura beneficiaria, ciuilia, vectigalia, redditus annui absque numero; impensarum alia ex parte tam profundus gurges vt nihilo Regis magnificentiam quàm ærarij opulentiam parcius illustrent, etsi de fisco ne obolum quidem frustra, vel temerè proferat. Horum omnium rationibus innitit secundum hoc tribunal; quin & arbitrariis donis concedendis, quo pacto si minus ligatæ, impeditæ sint saltem Regis manus post paulum patefiet: iam quò regij census pertingat summa, ægrè iis persuadebitur, qui suæ patriæ modulo, aliena omnia metiuntur, certo tamen pertinet ad annuos centum quinquaginta vt minimum auri

^{63.}
Regni cen-
sus.